

Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport
herinrichting Bergen-Egmond-Schoorl

3 april 1997

ISBN 90-5237-585-2
Utrecht, Commissie voor de milieu-effectrapportage.

commission for environmental impact assessment

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland
Postbus 123
2000 MD HAARLEM

uw kenmerk
96-517075 1A
97-511011

uw brief
d.d. 23 oktober 1996
d.d. 17 februari 1997

ons kenmerk
U211-97\Mo\ab\536-131

onderwerp
Toetsingsadvies over het MER herinrich-
ting Bergen-Egmond- Schoorl

doorkiesnr.
(030) 234 76 07

Utrecht,
7 maart 1997

Met bovengenoemde brieven stelde u de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over het milieu-effectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over de landinrichting Bergen Egmond Schoorl.

Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan. Graag vraag ik uw aandacht voor het volgende.

Het streekplan Noord-Holland Noord gaat uit van functieverandering ten behoeve van natuurdoelstellingen van circa 920 ha, in eigendom te geven aan natuurbeschermingsorganisaties. Ook de richtlijnen voor het VOP/MER geven aan dat het streekplan Noord-Holland Noord het ruimtelijk toetsingskader vormt voor het voornemen. In de richtlijnen wordt tevens gesteld dat voor een oppervlakte van 460 ha van de genoemde 920 ha alternatieven mogelijk zijn indien de natuurwaarde van alternatieven even groot is als in de reguliere begrenzing waartoe is besloten in het streekplan. Indien dat niet het geval zal zijn, of als er niet voldoende zekerheid bestaat over de uitvoerbaarheid van een alternatief plan, wordt ook dit gedeelte begrensd volgens het streekplan. De Commissie is bij de toetsing van het VOP/MER uitgegaan van het streekplan als toetsingskader voor de in het VOP/MER beschreven alternatieven. Het is de Commissie bekend dat de landbouworganisaties momenteel werken aan het opstellen van een alternatief plan. Dit alternatieve plan maakt geen onderdeel uit van (één van) de alternatieven in het VOP/MER. Het VOP/MER is vooralsnog uitgegaan van de begrenzing van 920 ha ten behoeve van natuurdoelen zoals aangegeven in het streekplan Noord-Holland Noord. Het VOP/MER zou goede mogelijkheden hebben geboden om de milieugevolgen van het alternatieve plan van de landbouworganisaties te vergelijken met de milieugevolgen van de alternatieven die zijn gebaseerd op het beleid dat is vastgesteld in het streekplan. Omdat de Commissie het VOP/MER heeft getoetst met het streekplan als beleidskader ziet zij het niet als een belangrijke tekortkoming dat het alternatieve plan niet in het VOP/MER is betrokken. De consequentie is echter dat het VOP/MER geen basis biedt voor besluitvorming over het uitvoeren van het alternatieve plan van de landbouworganisaties. De Commissie adviseert u dan ook een nieuw MER of een aanvulling op het VOP/MER volgens het 'Richtsnoer aanvullingen' van de Minister

van VROM op te stellen, indien u het alternatieve plan van de landbouworganisaties als volwaardig alternatief bij de besluitvorming over de herinrichting wilt betrekken.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

ing. E.M. Mastenbroek
voorzitter van de werkgroep m.e.r. landinrichting
Bergen Egmond Schoorl

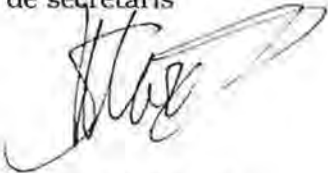
Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
herinrichting Bergen-Egmond-Schoorl

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het milieu-effectrapport over
herinrichting Bergen-Egmond-Schoorl,

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van Noord-Holland door de Commissie voor de milieu-
effectrapportage; namens deze,

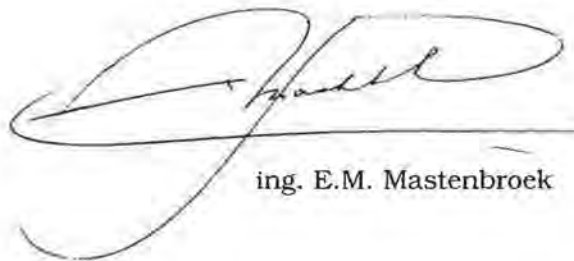
de werkgroep m.e.r. herinrichting Bergen-Egmond-Schoorl

de secretaris

drs. S.A.A. Morel

de voorzitter

ing. E.M. Mastenbroek

Utrecht, 3 april 1997

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. Inleiding	1
2. Oordeel over het MER	2
2.1 Algemeen	2
2.2 Toelichting op het oordeel	2
3. Aanbevelingen voor de verdere planvorming	3
3.1 Algemeen	3
3.2 Landschap en cultuurhistorie	3
3.3 Waterhuishouding	5
3.4 Natuurvriendelijke oevers en landschapselementen	7

Bijlagen

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 23 oktober 1996, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
- 1A. Brief van het bevoegd gezag inzake verlenging van de adviestertermijn
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 196 d.d. 4 november 1996
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen
5. Notitie met vragen en opmerkingen over het VOP/MER herinrichting Bergen-Egmond-Schoorl

1.

INLEIDING

In het gebied Bergen-Egmond-Schoorl bestaat het voornemen tot het uitvoeren van een landinrichtingsproject. In het Structuurschema Groene Ruimte wordt dit gebied (ca. 4870 ha) aangemerkt als strategisch groenproject. Omdat het gebied naast een agrarische functie tevens een belangrijke niet-agrarische functie vervult, is gekozen voor het instrument herinrichting.

Ten behoeve van de besluitvorming over het landinrichtingsplan dient een MER te worden opgesteld. De m.e.r.-procedure voor het landinrichtingsproject is formeel gekoppeld aan de besluitvorming over het ontwerp-plan voor het gebied. In het ontwerp-plan wordt het landinrichtingsplan in detail beschreven en is een keuze tussen alternatieven plannen niet meer aan de orde. Om het wezenlijke element van m.e.r., het beschrijven van alternatieven met hun milieugevolgen, tot zijn recht te kunnen laten komen, is er voor gekozen het MER te koppelen aan het voor-ontwerp-plan. In deze fase staat namelijk de keuze tussen planalternatieven centraal.

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland treden in deze procedure op als bevoegd gezag.

Bij brief van 23 oktober 1996 (bijlage 1) is de Commissie door het bevoegd gezag verzocht advies uit te brengen over de inhoud van het MER. Het MER is als integraal onderdeel van het voor-ontwerpplan met ingang van 4 oktober 1996 ter inzage gelegd (bijlage 2). Bij brief van 17 februari 1997 (bijlage 1A) heeft het bevoegd gezag de adviestermijn verlengd om de Commissie in de gelegenheid te stellen aanvullende informatie van de initiatiefnemer bij de toetsing te betrekken. Deze informatie was verstrekt in antwoord op een notitie met vragen en opmerkingen van de Commissie over het VOP/MER (bijlage 5). In paragraaf 2.2 van dit toetsingsadvies wordt de status van de aanvullende informatie besproken.

De Commissie heeft beoordeeld of het MER voldoende informatie bevat om de besluiten te nemen en daarbij op grond van artikel 7.26 van de Wm getoetst:

- aan de richtlijnen voor het MER¹], zoals vastgesteld in juni 1994 door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland;
- op eventuele onjuistheden²];
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER³].

Deze beoordeling is uitgevoerd door een werkgroep van de Commissie. De samenstelling van de werkgroep is vermeld in bijlage 3.

Conform artikel 7.26 tweede lid (Wm) heeft de Commissie via het bevoegd gezag de inspraakreacties op het MER ontvangen (zie bijlage 4). Voorzover deze betrekking hebben op de milieu-aspecten en voorzover relevant geacht, wordt in voetnoten naar deze inspraakreacties verwezen.

1 Wm, artikel 7.23, lid 2.
2 Wm, artikel 7.23, lid 2.
3 Wm, artikel 7.10.

Hoofdstuk 2 van dit advies bevat het oordeel van de Commissie over het MER. In hoofdstuk 3 geeft de Commissie opmerkingen over het MER met aanbevelingen/conclusies die in het vervolg van de besluitvorming of bij de evaluatie achteraf betrokken kunnen worden.

2. OORDEEL OVER HET MER

2.1 Algemeen

De Commissie is van mening dat het VOP/MER samen met de door de provincie verschaft aanvullende informatie op de planvorming, voldoende informatie bevat om het milieubelang een volwaardige rol te laten spelen bij de besluitvorming over het voorontwerpplan voor de herinrichting in het gebied Bergen-Egmond-Schoorl.

De Commissie is tot een positief oordeel gekomen omdat zij concludeert dat de nog resterende tekortkomingen kunnen worden opgeheven in het nog uit te werken voorkeursalternatief. Deze tekortkomingen zijn niet dermate zwaarwegend dat zij in deze fase van de planvorming tot een negatief oordeel over het VOP/MER leiden.

2.2 Toelichting op het oordeel

Tijdens de toetsing van het MER constateerde de Commissie dat het VOP/MER zich kenmerkt door de beknoptheid in informatie. Om tot een voor de streek leesbaar discussiestuk te komen, heeft de initiatiefnemer uit alle beschikbare informatie een vergaande selectie gemaakt. Door deze selectie is enerzijds een helder overzicht ontstaan van de knelpunten die in het gebied moeten worden opgelost. Anderzijds ontbreekt essentiële informatie in het MER waardoor de Commissie een belangrijk deel van haar taak niet kon uitvoeren, namelijk het toetsen op juistheid van kennis die bij het opstellen van het VOP/MER is gebruikt bij het samenstellen van de alternatieven en het beoordelen van de milieu-effecten van deze alternatieven. Om die reden heeft de Commissie de initiatiefnemer gevraagd aanvullende informatie te verschaffen over de gemaakte keuzen bij de samenstelling van de alternatieven en over de beschrijving van milieueffecten. Omdat de initiatiefnemer aangaf dat deze informatie aanwezig was in 42 achtergronddocumenten en in 8 overige gebruikte documenten, heeft de Commissie de initiatiefnemer uitgenodigd in een notitie door middel van concrete verwijzingen aan te geven waar de ontbrekende essentiële informatie gevonden kon worden. Met behulp van deze antwoordnotitie kon de Commissie deze informatie traceren en haar toetsing voltooien. De vragen die de Commissie heeft voorgelegd aan de landinrichtingscommissie zijn als bijlage bij dit advies opgenomen (bijlage 5).

De Commissie beveelt aan de antwoordnotitie van de landinrichtingscommissie op de vragen van de Commissie openbaar te maken gezamenlijk met het in

spraakverslag, aangezien het naar de mening van de Commissie essentiële informatie betreft die van belang is voor de besluitvorming.

3. AANBEVELINGEN VOOR DE VERDERE PLANVORMING

3.1 Algemeen

Ten behoeve van het VOP/MER zijn enkele visies op het plangebied opgesteld. Hoewel bij de planvorming van deze visies gebruik is gemaakt, heeft de Commissie in het VOP/MER zelf een verbindende, het ontwerp sturende visie op de identiteit van het gebied gemist. De inzet van landinrichting is de integrale (economische, ecologische, esthetische) gebiedskwaliteit van een gebied. Samenbindend element van die kwaliteit en vertrekpunt voor goede planvorming is de eigen identiteit van het gebied. Deze identiteit wordt mede bepaald door maatschappelijke waarderings die aan het gebied worden toegekend.

- De Commissie beveelt aan om alsnog expliciet een in technisch-inhoudelijk en sociaal-maatschappelijk opzicht verbindende visie op de identiteit en kwaliteiten van het plangebied te formuleren, en aan de hand daarvan het voorkeursalternatief uit te werken. Behalve de in het VOP/MER en in de achtergronddocumenten toegepaste methoden van kennisopbouw, biedt de kwalitatief hoogwaardige inspraak voor het ontwikkelen van deze visie en van het voorkeursalternatief goede aanknopingspunten⁴].

Daarnaast doet de Commissie in de volgende paragrafen enkele concrete aanbevelingen voor onderdelen van de planvorming: landschap/cultuurhistorie, waterhuishouding en natuurvriendelijke oevers.

3.2 Landschap en cultuurhistorie

De hoofddoelstelling van het streekplan voor de herinrichting Bergen-Egmond-Schoorl is het behoud van de schaal van de open strandvlakten en de binnenduinrand en het behoud van archeologische vindplaatsen en historisch-geografische elementen. In het VOP/MER blijkt dat alle alternatieven 31-39% doelrealisatie hebben voor landschap en cultuurhistorie. Dit wordt gewaardeerd met "+". Echter, de milieu-effecten op het landschap zijn negatief, zeker indien deze worden afgemeten aan de behoudsdoelstellingen in het streekplan. Bij alle alternatieven gaat, evenals in de autonome ontwikkeling, bijvoorbeeld 34% van het areaal van grote open ruimten in de strandvlakte verloren. Het VOP/MER toont aan dat het alternatief landschap en recreatie op dit punt niet beter scoort dan de overige alternatieven. Ondanks het grote belang van landschap voor de herinrichting is in het VOP/MER niet gewerkt met kaartbeelden en luchtfoto's om het huidige karakter van openheid en de gevolgen van de alternatieven voor de openheid te illustreren.

4 Zie ook onder andere de inspraakreacties 11, 90 en 118, bijlage 4.

Archeologie, in het VOP/MER beschouwd als onderdeel van landschap en cultuurhistorie, scoort in alle alternatieven "++" (doelbereik 66%), terwijl 34% van het areaal (potentieel) waardevolle archeologische gebieden, monumenten en meldings- en attentiegebieden verloren gaat. Ook op dit punt scoren de niet beter dan de autonome ontwikkeling. Voor "behoud historisch geografische elementen" geldt hetzelfde. De autonome ontwikkeling scoort op dit onderdeel zelfs beter (minder slecht) dan de alternatieven. Ook hier is de score "++" voor alle alternatieven misleidend omdat de milieugevolgen negatief zijn.

De koppeling in het VOP/MER van doelrealisatie en effecten leidt er tevens toe dat de effecten van de bouw van bollenschuren op de schaal van de ruimte in de strandvlakte niet zijn beschreven. Deze voor het landschap belangrijke effecten worden niet beschreven omdat het provinciaal bestuur geen landschappelijke randvoorwaarden voor het bollenconcentratiegebied heeft aangegeven. Het ontbreken van randvoorwaarden is echter geen reden de effecten niet te beschrijven. Ook het feit dat de planalternatieven niet op dit onderdeel differentiëren is geen reden om de effecten niet te beschrijven.

De Commissie concludeert dat het doelbereik geen goed inzicht geeft in de milieueffecten. Indien gerelateerd wordt aan de milieueffecten in plaats van aan het doelbereik is de score van alle alternatieven voor landschap en cultuurhistorie negatief in plaats van positief. Omdat de herinrichting volgens alle beschreven alternatieven resulteert in een achteruitgang van de kwaliteit van het landschap voldoen zij op dat punt niet aan de hoofddoelstelling voor de herinrichting in het streekplan.

Bovengenoemde tekortkomingen treden op bij alle alternatieven. De vergelijking van de alternatieven en daarmee de volgorde van de alternatieven in termen van milieuvriendelijkheid wordt door deze tekortkoming dan ook niet beïnvloed. Bovendien is in dit stadium van de planvorming nog niet duidelijk waar nieuwe bebouwing zal komen en wat de precieze invloed is op het landschap. Om die reden acht de Commissie een aanvulling op het MER volgens het richtsnoer aanvullingen dan ook niet noodzakelijk. Wel acht de Commissie betere informatievoorziening op dit onderdeel in het vervolg van de planvorming wenselijk zodat de keuze voor maatregelen op milieugronden beter gemotiveerd kan worden. De informatie kan deels worden verstrekt in het ontwerpplan voor het alternatief dat nog wordt samengesteld op basis van het VOP/MER en de inspraak en deels in het inspraakverslag over het VOP/MER.

- De Commissie beveelt aan in het inspraakverslag, en indien dat nog niet mogelijk is, in het ontwerpplan voor het nog samen te stellen voorkeursalternatief de effecten van maatregelen op de schaal en openheid van het landschap weer te geven, en daarbij na te gaan in hoeverre negatieve effecten zoveel mogelijk kunnen worden voorkomen. Illustratie van de effecten kan plaatsvinden door middel van kaarten en luchtfoto's van de huidige situatie. Ook de effecten van de herinrichting op de archeologische vindplaatsen en historisch geografische elementen en patronen moeten daarbij concreet op kaarten aangegeven worden. Daarbij dient tevens aangegeven te worden wat de mogelijkheden zijn in het nog te ontwikkelen voorkeursalternatief de negatieve effecten op landschap te verminderen en indien mogelijk tot een grotere mate van doelrealisatie te komen. Hierbij kan worden gedacht aan:

- ten behoeve van het openhouden van open polderlandschap:
 - het zoeken van goede locaties voor nieuwe bollenschuren en boerderijen, aan de randen van het open gebied en in de nabijheid van bestaande bebouwing;
 - het zo weinig mogelijk aanleggen van nieuwe beplantingen in het open gebied⁵;
 - nagaan in hoeverre bestaande beplanting en bebouwing verwijderd kan worden⁶;
 - niet of zo weinig mogelijk toestaan en ontwikkelen van hoge vegetatie in bestaande en toekomstige natuurgebieden, die in het open polderlandschap zijn gelegen; natuurontwikkeling en natuurbeheer richten op korte vegetaties.
- ten behoeve van het instandhouden en herstellen van cultuurhistorische waarden:
 - inpassen van bestaande molens en herstel van molens⁷;
 - geen ongemotiveerde vergravingen, verkaveling en uitvoeren van andere werken die inbreuk maken op historische verkavelingspatronen en historisch belangrijke elementen⁸;
 - niet uitvoeren van werken op terreinen met archeologische waarden (dit geldt zowel voor de bekende als de onbekende waarden van het bodemarchief⁹). Met het oog hierop zal het ontwerpplan in nauw overleg met de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) ontwikkeld en uitgevoerd moeten worden¹⁰.

3.3 Waterhuishouding

Hoewel in het VOP/MER in de alternatieven Water en meest milieuvriendelijk alternatief (MMA) het water als inrichtingsfactor een belangrijke rol speelt en de benutting van het duinwater in de zomer zeker positieve effecten heeft, is niet duidelijk geworden welke waterhuishoudkundige situatie uiteindelijk bij de verschillende alternatieven verwacht mag worden. Hiervoor zijn er nog teveel onduidelijkheden in de toekomstige waterhuishoudkundige inrichting en de toekomstige waterkwaliteit.

Het uitgangspunt dat in gebieden bestemd voor natuurontwikkeling naar hogere peilen zal worden gestreefd is in het VOP/MER niet verder uitgewerkt.

Vooraf ten aanzien van de gewenste scheiding van de waterhuishouding van de bollengronden en de overige gronden is het VOP/MER weinig concreet. Het areaal bollengronden zal nog toenemen¹¹ en het blijkt uit de inspraak dat voor de bollengronden veel grondwater wordt onttrokken. De relatie tussen deze grondwateronttrekkingen en de waterhuishouding van de duinen en wellicht de omliggende gronden is onderbelicht.

5 Zie ook onder andere de inspraakreacties 1, 66, 118, 11, 31, 90, bijlage 4.

6 Bijvoorbeeld het munitiedepot en hoge beplanting in Bergermeer, zie inspraakreacties 118 en 90, bijlage 4.

7 zie ook onder andere de inspraakreacties 1, 118 en 10, bijlage 4.

8 Zie ook onder andere de inspraakreacties 31, 47, 66, 118, 10 en 11, bijlage 4.

9 Zie ook onder andere de inspraakreacties 78 en 66, bijlage 4.

10 Zie ook onder andere inspraakreactie 78, bijlage 4.

11 Zie ook onder andere inspraakreactie 62, bijlage 4.

- De Commissie realiseert zich dat in dit stadium van de planvorming nog veel onduidelijkheden bestaan over de exacte toekomstige situering van functies, omdat kaveltoedeling en kavelinrichting ten behoeve van bijvoorbeeld het realiseren van bollenconcentratiegebieden pas in een later stadium plaatsvindt. Daarom blijven bij alle alternatieven noodgedwongen nog onduidelijkheden bestaan op het gebied van de waterhuishouding en de relatie daarvan met de milieugevolgen. De Commissie beveelt aan bij de toekomstige uitwerking van het voorkeursalternatief in het ontwerpplan concreet aan te geven:

- welke toekomstige droogleggingen in het gebied worden gerealiseerd in het landelijk agrarisch gebied, de beheers- en natuurontwikkelingsgebieden en in de bebouwde kommen;
- hoe gebruik gemaakt wordt van bestaande potentiële kwel en inzijging,
- op welke wijze in waterhuishoudkundige zin de overgangen tussen natuurontwikkelingsgebieden en landbouwgebieden is geregeld (bufferzones e.d.),
- in hoeverre de toekomstige waterhuishoudkundige situatie overeenkomt met de gewenste natuurdoeltypen, waarbij niet alleen rekening wordt gehouden met de potentiële grondwatertrappen, maar tevens met de bodemdifferentiatie, aanwezigheid van gradiënten in textuur en trofie en beheersbaarheid van externe en interne verstoringen.

Waar mogelijk en noodzakelijk geacht kunnen op grond van deze gegevens extra mitigerende maatregelen in de planvorming worden geïmplementeerd.

De alternatieven blijken ten aanzien van de scheiding van de waterhuishouding overigens allen laag te scoren: er wordt geen tot een matig positieve bijdrage geleverd aan de plandoelstellingen¹²⁾.

- Gezien het belang van de verbetering van de waterkwaliteit in het gebied beveelt de Commissie aan in het inspraakverslag aan te geven in hoeverre mogelijkheden bestaan tot een verdere waterhuishoudkundige scheiding van bollengronden, of lokale maatregelen te ontwikkelen die verspreiding van milieuvreemde stoffen verder beperken dan nu het geval is in de uitgewerkte alternatieven.

Er zijn onzekerheden betreffende de effectiviteit van de helofytenfilters¹³⁾ die zijn voorzien voor het nabehandelen van overstortwater.

- De Commissie beveelt aan in het inspraakverslag aan te geven welke maatregelen zullen worden genomen als de gewenste verbetering van de waterkwaliteit niet wordt bereikt. Ook zal moeten worden aangegeven wat de betekenis is van het niet realiseren van de gewenste waterkwaliteit voor de beoogde natuurontwikkeling.

Uit de berekeningen in het VOP/MER blijkt dat ook in de toekomst rekening moet worden gehouden met een groot aandeel gebiedsvreemd water in de polders. Een verdere flexibilisering van het grondwaterafhankelijk peilbeheer kan er wellicht zorg voor dragen dat de aanvoer van gebiedsvreemd water kan worden teruggebracht. Bij het aanpassen van de watergangen en het vergroten

12 Zie ook onder andere inspraakreacties 62 en 100, bijlage 4.

13 Zie ook onder andere de inspraakreacties 31 en 110, bijlage 4.

van de berging in de polders zou een verhoging van de ontwateringsbasis tot de mogelijkheden behoren.

- De Commissie beveelt aan in het inspraakverslag aan te geven wat de mogelijkheden zijn voor verdergaande flexibilisering van het peilbeheer en de benutting van gebiedseigen water om de aanvoer van gebiedsvreemd water tegen te gaan¹⁴].

3.4 Natuurvriendelijke oevers en landschapselementen

natuurvriendelijke oevers

Het VOP/MER stelt voor in de alternatieven water, landschap en recreatie en in het meest milieuvriendelijke alternatief MMA 52-60 km *natuurvriendelijke oevers* te realiseren. Uit het VOP/MER blijkt dat een groot deel van deze oevers is gesitueerd in het bollenconcentratiegebied. Als de waterkwaliteit in dit gebied niet sterk verbetert, zullen deze oevers niet of nauwelijks als natuurvriendelijke oevers kunnen functioneren. Bovendien is de voorgenomen dimensionering zo krap dat een dominerende invloed van de aangrenzende, zeer intensieve en dynamische bedrijfsvoering onvermijdelijk lijkt. De Commissie zet bovendien vraagtekens bij de mogelijkheden deze oevers daadwerkelijk te handhaven en te beheren, en dus ook bij hun duurzaamheid. Dit mede vanwege de gevoeligheid van de bollensector voor inwaaiing van onkruidzaden en vanwege de omstandigheid dat het niet goed mogelijk lijkt om, alleen op grond van de aanwezigheid van natuurvriendelijke oevers in de bollenconcentratiegebieden, beperkingen op te leggen aan de inrichting en bedrijfsvoering in deze bijzonder kapitaalintensieve en concurrentiegevoelige productietak. Ook is niet duidelijk wat de (ruimtelijke) relatie is tussen de natuurvriendelijke oevers en de natuurontwikkelingsgebieden. Wanneer het belangrijk wordt geacht om door het bollengebied een ecologische verbinding te realiseren, zou wellicht een meer robuuste, geografisch en hydrologisch van het bollengebied gescheiden structuur de voorkeur verdienen. De Commissie wijst er overigens op dat buiten de bollengebieden tegen dezelfde grondkosten een grotere oppervlakte natuurvriendelijke oever zou kunnen worden gerealiseerd, die bovendien per m² van hogere kwaliteit zou zijn.

14 Zie ook onder andere de inspraakreacties 44 en 110, bijlage 4.

landschapselementen

Ook voor de te realiseren *landschapselementen* zijn de mogelijkheden voor duurzaam beheer niet aangegeven. De Commissie realiseert zich dat in deze fase van de planvorming nog geen gedetailleerde afspraken over het beheer gemaakt kunnen worden. Echter, voor de besluitvorming is het van belang dat het VOP/MER aangeeft of er mogelijkheden zijn de oevers en landschapselementen te beheren op een wijze die duurzame instandhouding mogelijk maakt (minimale breedte van de natuurvriendelijke oevers, gebruik bestrijdingsmiddelen e.d.)

- De Commissie beveelt aan in het inspraakverslag aan te geven hoe de situering en dimensionering van de natuurvriendelijke oevers is afgestemd op de daarmee te bereiken natuurkwaliteiten en op de ligging van de natuurontwikkelingsgebieden, en of daarin verbeteringen mogelijk zijn. Ook beveelt de Commissie aan te verduidelijken welke waterkwaliteit gerealiseerd kan worden en hoe dit zich verhoudt met de landbouwkundige inrichting en bedrijfsvoering in met name de bollenconcentratiegebieden¹⁵].

15 Zie ook onder andere de inspraakreacties 31, 44, 62 en 110, bijlage 4.

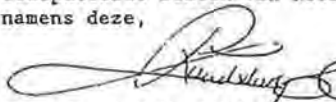
BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies over het
milieu-effectrapport
herinrichting Bergen-Egmond-Schoorl

(bijlagen 1 t/m 5)

BIJLAGE 1

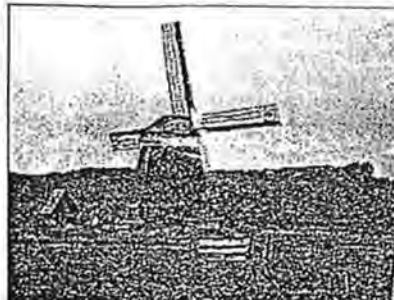
**Brief van het bevoegd gezag d.d. 23 oktober 1996 waarin de Commissie
in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen**

Datum 23 oktober 1996 Nr. 1546-96 Onderwerp Voorontwerpplan/milieueffectrapport herinrichting Bergen-Egmond-Schoorl. Commissie voor de Milieueffectrapportage Postbus 2345 3500 GH UTRECHT Behandelende dienst Milieu en Water Behandeld door dhr. J.J. van den Burg Geachte heer/mevrouw, Onlangs is u een exemplaar toegezonden door de Landinrichtingscommissie Bergen-Egmond-Schoorl van het voorontwerpplan/milieueffectrapport herinrichting BES. Het voorontwerpplan/milieueffectrapport, alsmede de daarbij behorende stukken liggen vanaf 4 oktober 1996 t/m 4 januari 1997 voor een ieder ter inzage op de in de bijgevoegde bekendmaking aangegeven wijze. De provincie heeft vijf diensten: Wij verzoeken u overeenkomstig het bepaalde in de Wet milieubeheer ons ter zake van advies te dienen. Centrale Bestuursdienst Milieu en Water Ruimte en Groen Wegen, Verkeer en Vervoer Welzijn, Economie en Bestuur Hoogachtend, Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, namens deze, mw. drs. A.E.M. Randsdorp hoofd bureau Algemene Zaken	 Commissie voor de milieueffectrapportage ingekomen: 30 OKT. 1996 1546-96 536-47 kopie naar: Mo/Kr./Pres/bibl	PROVINCIE Noord-Holland ■ Gedeputeerde Staten Provinciehuis Dreef 3 2012 HR Haarlem Postadres Postbus 123 2000 MD Haarlem Tel. (023) 514 31 43 Fax (023) 531 44 82 Afdeling 1A Bijlage(n) 1 VERZONDEN 79 OKT. 1996
--	---	--

Bereikbaarheid per openbaar vervoer:
vanaf station Haarlem buslijnen 1, 5, 71, 72, 93, 140 en 174 van de NZH;
vanaf Zandvoort en Heemsiedel/Aerdenhout of Amsterdam-West buslijn 80 van de NZH.

BIJLAGE 2

Openbare kennisgeving van de toetsingsprocedure in Staatscourant nr. 192
d.d. 4 oktober 1996

Wie denkt mee met de herinrichting Bergen-Egmond-Schoorl?

Dit landschap wordt
opnieuw ingericht.
Er moet veel nieuwe
natuur komen.
Boeren willen beter
kunnen werken.
De behoeften van
recreanten komen daar
nog eens bovenop.
Daar zijn wel
oplossingen voor.
Die staan nu in een
globaal plan. Maar
voor een gedegen
plan hebben wij u,
de bewoners uit de
streek, nodig. Voor
uw mening, voor
slimme ideeën.

Voorlichtings- en inspraakbijeenkomsten

Dinsdag 15 oktober 1996, van 20.00 tot 22.30 uur
voor het gebied ten noorden van Schoorldam
De Blinkerd, Heereweg 150, Schoorl

Woensdag 16 oktober 1996, van 20.00 tot 22.30 uur
voor het gebied tussen Schoorldam en de Bergerweg
Café-Restaurant De Rustende Jager, Breelaan 2a, Bergen

Maandag 21 oktober 1996, van 20.00 tot 22.30 uur
voor het gebied tussen Bergen en de gemeentegrens Bergen/Egmond
Café-Restaurant De Rustende Jager, Breelaan 2a, Bergen

Woensdag 23 oktober 1996, van 20.00 tot 22.30 uur
voor het gebied tussen de gemeentegrens Bergen/Egmond
en de Heilooër zeeweg
Café-Restaurant Speeltuin de Egmonden, Sportlaan 2, Egmond aan Zee

Donderdag 24 oktober 1996, van 20.00 tot 22.30 uur
voor het gebied ten zuiden van de Heilooër zeeweg
Café-Horeca Swart, Herenweg 59, Egmond-Binnen

De voorlichtingsavonden zijn gericht op het geven van informatie over de plannen.
Ze gelden tevens als hoorzitting voor de procedure van de milieu-effectrapportage.

Het VOP/MER met achtergronddocumenten ligt gedurende de inspraakperiode
van 4 oktober 1996 t/m 4 januari 1997, 's ochtends van 9.00 tot 12.00 uur ter inzage
in de gemeentehuizen van Bergen, Egmond en Schoorl en bij het secretariaat van
de landinrichtingscommissie (bezoekadres Zwaagdijk 424 a te Zwaagdijk-West).

De brochure 'Sameg keuzes maken in een bijzonder gebied' is huis-aan-huis
verspreid in Bergen-Egmond-Schoorl. Voor een extra brochure of het Voorontwerp-
plan Milieu-Effectrapport kunt u schrijven naar: Landinrichtingscommissie BES,
Postbus 15, 1687 ZG Wognum. Uw schriftelijke reactie ontvangen wij ook graag op
dit adres. Indien gewenst kunt u daarbij kenbaar maken dat uw persoonlijke
gegevens bij uw reactie niet bekend gemaakt worden. Telefoon (0229) 572144
(van 8.30 tot 12.30 uur). Vraag naar dhr M.S. Bos of dhr E.T. Veldhuis.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Landinrichtingscommissie Bergen - Egmond - Schoorl

Bevoegd gezag: College van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland

Besluit: Vaststellen van het landinrichtingsplan Bergen - Egmond - Schoorl

Categorie Besluit m.e.r.: 9.2

Activiteit: Uitvoering van en herinrichting van het gebied Bergen - Egmond - Schoorl. Omdat het gebied naast een agrarische functie een belangrijke niet-agrarische functie vervult, is gekozen voor het instrument herinrichten, met een bijzondere doelstelling.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 2 september 1993

richtlijnenadvies uitgebracht: 10 december 1993 (overschrijding termijn na overleg met bevoegd gezag)

richtlijnen vastgesteld: 21 juni 1994

kennisgeving m.e.r.: 4 oktober 1996

utbrengen toetsingsadvies: 3 april 1997 (verlenging adviestermijn)

Bijzonderheden: In het richtlijnenadvies heeft de Commissie onderscheid gemaakt in een aantal niveaus in de planvorming waarop m.e.r. kan aangrijpen. Dit zijn:

1. Het niveau van de *functietoekenning* aan deelgebieden in het plangebied. Doorgaans is dit in het streekplan gebeurd, zodat er beperkte mogelijkheden zijn voor alternatieven en varianten op dit niveau.
2. Het niveau van *invulling en begrenzing van de toegekende functies*. Op dit niveau kunnen varianten worden ontwikkeld vanuit een visie op de ontwikkeling van het gebied. Deze visies kunnen ontwikkeld worden op grond van keuzen in bijvoorbeeld de gewenste ontwikkeling van de natuur, de gewenste opbouw van het landschap, de intensiviteit van de landbouw, de inpassing van ecologische verbindingzones, e.d.
3. De *maatregelen voor inrichting, vormgeving van beheer*. Ook hiervoor kunnen varianten worden ontwikkeld. De gewenste set van maatregelen in een alternatief wordt bepaald door de keuzen die onder punt 2 hierboven zijn gemaakt.

Blijkens de ontvangen inspraakreacties op de startnotitie, worden de doelen en de uitgangspunten voor het project en daarmee van het streekplan Noord-Holland Noord ter discussie gesteld. GS liet daarom weten dat *"eerst indien duidelijkheid bestaat over de omvang van de grondclaims in het kader van de ecologische hoofdstructuur tot vaststelling van de richtlijnen kan worden overgegaan"*. De grondclaims zijn in het streekplan niet gewijzigd. De richtlijnen zijn in overeenstemming met het streekplan en gaan uit van functieverandering ten behoeve van natuurdoelstellingen van circa 920 ha, in eigendom te geven aan natuurbeschermingsorganisaties. Besloten is twee tranches te onderscheiden in de functieverandering voor natuurdoelen. In de eerste tranche wordt 460 ha begrensd volgens het beleid dat is vastgesteld in het streekplan. Deze fase is inmiddels voltooid. In de tweede tranche krijgen de landbouworganisaties de mogelijkheid een plan te ontwikkelen voor het begrenzen van de resterende 460 ha, waarbij de grond eigendom blijft van de boeren. Gedeputeerde Staten heeft aan dit alternatieve plan de voorwaarde gesteld dat de natuurwaarde even groot moet zijn als in de reguliere begrenzing waartoe is besloten in het streekplan. Indien dat niet het geval zal zijn, of als er geen redelijke zekerheid op realiseren van het alternatieve plan bestaat, wordt ook de tweede

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	961217	Alkmaarse Molenvereniging	Alkmaar	970122
2.	970103	Amoco Netherlands B.V.	The Hague	970122
3.	961217	Firma Th. Apeldoorn	Egmond-Bin- nen	970122
4.	961110	G. Bakker	Schoorl	970122
5.	961110	G. Bakker	Schoorl	970122
6.	961116	S. Bakker	Egmond	970122
7.	961103	S. Bakker	Egmond	970122
8.	961227	M.E.S. Bakker-Stam	Egmond	970122
9.		A.M.M. Bakkum	Schoorl	970122
10.	961220	C.L. Barten	Egmond aan Zee	970122
11.	9612	C.L. Barten	Egmond aan Zee	970122
12.	961212	Belangenvereniging Stoomzuivelfa- briek "Brederode"	Egmond	970122
13.		A. van den Berg	Egmond aan de Hoef	970122
14.	961224	Jos Bos	Limme	970122
15.	961017	Indofin Group	Rotterdam	970122
16.	970102	Jac. J. Bras	Egmond a/d Hoef	970122
17.	961205	H. van Brederode	Bergen	970122
18.	970103	M.C. Burgerhout	Bergen	970122
19.	970106	G.J.T. Conijn	Bergen	970122
20.		D66 afdeling Egmond	Egmond aan Zee	970122
21.		J.P.M. Dekker	Egmond-Bin- nen	970122

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
45.	961230	Het bestuur van de Jelgersma van der Hoop Stichting.	Schoorl	970122
46.	961205	Huurdersvereniging De Negen Nessen te Bergen	Bergen	970122
47.	970101	VVV Bergen - Bergen aan Zee	Bergen	970122
48.	961205	VVV Bergen - Bergen aan Zee	Bergen	970122
49.	961223	Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Hollands Noorderkwartier	Alkmaar	970122
50.	961212	K.N.N.V. afdeling Alkmaar e.o.	Alkmaar	970122
51.	970103	J.N. Kraakman	Egmond a/d Hoef	970122
52.	970102	J.N. Kraakman	Egmond a/d Hoef	970122
53.	961024	J.N. Kraakman	Egmond a/d Hoef	970122
54.	961218	P.M. Kraakman	Egmond	970122
55.	970102	A.H.N. Lansbergen	Egmond a/d Hoef	970122
56.	961231	L.P.A. van Leeuwen	Egmond a/d Hoef	970122
57.	970104	Lopende Zaken	Amsterdam	970122
58.	961201	C. Louwe	Egmond a/d Hoef	970122
59.	961203	C. Marees	Groet	970122
60.	961228	C. Marees	Groet	970122
61.	960113	Milieu Contact Heiloo	Heiloo	970122
62.	970103	Milieufederatie Noord-Holland	Zaandam	970122
63.	961218	H.J. Min	Bergen	970122
64.	961224	Bestuur Molenstichting Alkmaar e.o.	Alkmaar	970122
65.	961216	Drs. G.A. Möller	Bergen	970122
66.	961220	Monumentencommissie van de Gemeente Egmond	Egmond	970122
67.	970101	J.G.M. Nanne	Bergen	970122

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
91.	970103	Stichting Historisch Egmond	Egmond aan Zee	970122
92.	970103	Stichting Kritisch Faunabeheer	Bergen	970122
93.	961230	A.R. Swart	Heiloo	970122
94.	970102	Mts. N.G. Valkering & Zn.	Egmond	970122
95.	970101	Familie G.P. Valkering	Egmond	970122
96.	970101	Familie G.P. Valkering	Egmond	970122
97.	961231	P.A. Valkering	Egmond a/d Hoef	970122
98.	961231	K. van 't Veer	Heiloo	970122
99.	961230	Familie van der Velden	Egmond	970122
100.	961218	Vereniging Natuurmonumenten	's-Graveland	970122
101.	961224	Vereniging van recreatie-ondernemers Nederland	Arnhem	970122
102.	961228	Mr. R. van Vleuten	Egmond a/d Hoef	970122
103.	961218	Vogelbescherming Nederland	Zaandam	970122
104.	961213	Vogelwerkgroep Alkmaar en Omstreken	Bergen	970122
105.	961231	Vogelwerkgroep Tringa.	Schagen	970122
106.		Firma G.W. Vreeburg	Egmond - Binnen	970122
107.	970102	Boerderijstichting Noord-Holland	Bergen	970122
108.	961016	G. de Vries - Mink	Schoorl	970122
109.	961015	Rudolf Waalewijn	Bergen	970122
110.	961220	Waterschap het Lange Rond	Alkmaar	970122
111.	961007	Familie H.J. Wentink	Egmond - Binnen	970122
112.	961205	Werkgroep Oud-Zanengeest / Oostelijk Poldergebied	Bergen	970122
113.	961220	Westelijke Land- en Tuinbouw Organisatie	Oudorp	970122

BIJLAGE 5

Notitie met vragen en opmerkingen over het VOP/MER herinrichting Bergen-Egmond-Schoorl d.d. 3 januari 1997

1. Notitie met opmerkingen en vragen over het VOP/MER Bergen Egmond Schoorl

1.1 Algemeen

Bij de tot nu toe uitgevoerde toetsingen van VOP/MER'en zijn door de Commissie steeds twee hoofdpunten naar voren gebracht:

- er zijn duidelijk onderscheidende alternatieven ontwikkeld, die bovendien de bandbreedte die het beleid biedt volledig benutten;
- zijn de milieueffecten (naast de mate van doelbereik) voldoende in beeld gebracht op het strategische niveau dat aan de orde is?

De VOP/MER'en kenmerken zich ten opzichte van andere MER'en door hun beknoptheid in informatie. Om tot een voor de streek leesbaar discussiestuk te komen, heeft de initiatiefnemer uit alle beschikbare informatie een strikte selectie gemaakt. In sommige VOP/MER'en is dit te ver doorgevoerd, waardoor essentiële informatie ontbreekt. Ook bij de herinrichting Bergen-Egmond-Schoorl is dit het geval. Mogelijk is deze informatie wel beschikbaar en zelfs gebruikt bij het opstellen van het VOP/MER. Mogelijk is die informatie niet aanwezig. Alvorens haar advies over het VOP/MER op te stellen, wil de Commissie van de initiatiefnemer en het bevoegd gezag hierover meer duidelijkheid krijgen. Hieronder worden de belangrijkste punten besproken waarover de Commissie informatie in het VOP/MER mist. Deze zijn ingedeeld volgens twee hoofdpunten:

- de samenstelling van de alternatieven
- de beschrijving van de milieueffecten.

Per punt is een aantal vragen van de Commissie over het VOP/MER geformuleerd.

1.2 Samenstelling van de alternatieven

Algemeen

In de optiek van het MER is de ruimtelijke werkelijkheid (bestaande toestand, autonome ontwikkeling, alternatieven) een optelsom van afzonderlijke sectoren zoals water en landschap. Een verbindende visie op de ontwikkeling van het gebied wordt in het VOP/MER niet geboden. Een dergelijke visie kan gebaseerd worden op een analyse van de gebiedsidentiteit met zijn specifieke kwaliteiten, en in samenhang daarmee de potenties en de knelpunten voor ontwikkeling van functies. In de hierna volgende punten, die de Commissie van belang acht voor de samenstelling van alternatieven, werkt de Commissie dit verder uit. Achtereenvolgens wordt ingegaan op:

- 1- *duurzaamheid van de alternatieven*: hoe wordt rekening gehouden met thema's zoals toekomstige stedelijke en recreatieve ontwikkelingen, begrenzing van EHS-gebieden en beheer?
- 2- *het meest milieuvriendelijke alternatief*: zijn belangrijke richtinggevende thema's zoals bij 1- genoemd in het MMA verwerkt?
- 3- *bestaande toestand*: hoe is rekening gehouden met kwaliteiten, potenties en knelpunten in het gebied?
- 4- *rode draad in de uitgewerkte alternatieven*: welke visie ligt ten grondslag aan de gekozen maatregelen in de uitgewerkte alternatieven?

1- In hoeverre zijn de hierboven genoemde thema's al onderdeel geweest van de planvorming?

Het meest milieuvriendelijke alternatief

Het beter benutten van de mogelijkheden van de hierboven genoemde thema's zou tot meer onderscheidende en meer duurzame alternatieven kunnen leiden, binnen de bandbreedte van de mogelijkheden van het beleid. Vooral het meest milieuvriendelijke alternatief zou daardoor beter gestalte kunnen krijgen. Het MMA kan nu worden beschouwd als een uitbreiding van het alternatief 'water'. Het MMA bevat geen aanvullende maatregelen op het gebied van landschap. Het aspect 'zuinig watergebruik' ontbreekt in het MMA. Het effect van de beoogde maatregelen in het bollengebied op de waterkwaliteit lijkt beperkt. Er zijn mogelijkheden om hier meer winst te behalen. Een dergelijk MMA zou gebaseerd kunnen zijn op:

- een sterke, op zichtbare samenhang en op het opvangen van de recreatieve en verstedelijkingsdruk gerichte landschappelijke invulling van het gebied tussen Alkmaar, Bergen en Egmond;
- een agrarisch optimale ontwaterings-, verkavelings- en ontsluitingstoestand;
- een toenemende gebruiksintensiteit (en dus ook agrarisch inrichtingsniveau) tussen Bergen en Camperduin, aansluitend op de hydrologische zoneering die de alternatieven laten zien;
- zuinig watergebruik

Binnen de mogelijkheden die het beleid biedt, kan men hierbij gebruik maken van elementen uit achtergronddocument 9 van het VOP/MER (HNS 1994: Waterrijk, Dijkversterking, Heerlijkheid, ruimtelijke planconcepten), met name uit het concept 'heerlijkheid' (de betekenis van het gebied in zijn ruimere context richtinggevend voor nieuwe ontwikkelingen), aangevuld met aspecten van de concepten 'dijkversterking' (oerbiediging en versterking bestaande patroonkenmerken) en 'waterrijk' (optimale afstemming tussen abiotische differentiatie en functionele programma's).

2- Op grond van welke afwegingen en keuzen is het MMA tot stand gekomen? Welke mogelijkheden zien initiatiefnemer en bevoegd gezag voor het versterken van het MMA tot een volwaardiger alternatief?

Analyse van de bestaande toestand

In het voorgaande zijn al enkele hoofdthema's voor de planvorming genoemd die een duidelijke relatie hebben met de hoofdlijnen van de bestaande toestand in het plangebied. Ook op een 'fijnmaziger' abstractieniveau kunnen kwaliteiten, potenties en knelpunten in de bestaande toestand in het plangebied richting geven aan de planontwikkeling. Belangrijke voorbeelden van informatie op dit lagere abstractieniveau die de Commissie in het VOP/MER niet aantrof, zijn:

a- Optreden van kwel in relatie tot ecologische potenties.

Het VOP/MER vermeldt bijvoorbeeld dat in de autonome ontwikkeling de zoete kwel in de binnenduinstrand zal toenemen. Dit water zou een gevarieerde samenstelling hebben. Niet duidelijk wordt waar in het plangebied dit zal plaatsvinden en in hoeverre dat mogelijkheden tot natuurontwikkeling biedt. Ook de ligging van duinreilen en potenties voor natuurontwikkeling die daaruit voortkomen, zijn niet aangegeven. Het VOP/MER had bijvoorbeeld aan kunnen geven welke keuzemogelijkheden hierdoor in de alterna-

lijke bekkens effectief zijn en passen in het landschappelijke beeld van het gebied wordt niet beantwoord.

b- *waterhuishouding: waterkwaliteit*

Over de inrichting van het bollengebied, met name op het gebied van waterbeheersing, wordt weinig informatie verschaft. De effectiviteit van de maatregelen om de nadelige effecten van de bollenteelt op de waterhuishouding te verminderen is niet erg groot. Een afweging van de mogelijkheid te komen tot verdergaande maatregelen wordt gemist.

c- *waterhuishouding: zuinig watergebruik*

Optimaal benutten van water wordt in het achtergronddocument water en milieu gezien als belangrijke 'groep' van maatregelen. In de alternatieven in het VOP/MER had dit een systematischer uitwerking kunnen krijgen. Zuinig watergebruik betekent bijvoorbeeld:

- afstromend duinwater zowel in zomer als winter een bestemming geven;
- drooglegging die niet groter is dan strikt noodzakelijk;
- flexibel peilbeheer dat zich verder uitstrekt dan nu het geval is.

d- *verblijfsrecreatie*

In het VOP/MER wordt aangegeven dat verblijfsrecreatie-bedrijven uit de binnenduinrand verplaatst zullen worden naar de polder. Een argumentatie over de omvang en ligging van deze nieuwe verblijfsrecreatiegebieden is niet opgenomen. De betekenis voor de alternatieven is niet duidelijk.

e- *Landschap (visueel ruimtelijke structuur)*

Het ontbreken van een visie op de visueel ruimtelijke werking in het gebied leidt ertoe dat niet duidelijk wordt welke maatregelen men op dit vlak in de verschillende alternatieven wil nemen, en met welke argumentatie.

f- *natuurontwikkeling*

De inrichting van de natuurontwikkelings- en reservaatgebieden in de strandvlakte en in de binnenduinrandzone en de variatie daarin in de alternatieven is niet beschreven.

4- **Op grond van welke argumenten en afwegingen zijn het basisalternatief en de overige alternatieven, voor met name bovenstaande punten, samengesteld?**

5- **Waarom is het basisalternatief het minimumpakket, en op grond waarvan wordt geconcludeerd dat dit alternatief voldoet aan de doelen van de landinrichting?**

1.3 Beschrijving effecten van de landinrichting

Het VOP/MER beschrijft de effecten van de landinrichting alleen in termen van doelrealisatie. Dat betekent dat het alternatief met 'de meeste plussen' niet alleen het best tegemoet komt aan de opdracht van het beleid, maar tevens automatisch het meest milieuvriendelijke alternatief is. De positieve en negatieve effecten van de landinrichting volgens de m.e.r. systematiek worden echter niet systematisch besproken en vergeleken. Dit is gewenst, naast de toetsing van de alternatieven aan het beleid. Geconstateerd kan worden dat het VOP/MER daarbij in belangrijke mate afwijkt van de vastgestelde richtlijnen. De motivering daarvan wordt in het VOP/MER niet gegeven.

7. Zijn de hierboven genoemde effecten onderzocht en zo ja, zijn deze beschreven in een (achtergrond)document? Indien niet naar deze effecten is gekeken bij de ontwikkeling van het VOP/MER, wat is dan de visie van BG/IN op de het belang van deze effecten in de planvorming?